

Informacja o ustawie z dnia 3 lipca 2026 r. o osobistych kontach inwestycyjnych

Ustawa z dnia 3 lipca 2026 r. o osobistych kontach inwestycyjnych wprowadza nowy, dobrowolny instrument oszczędnościowo-inwestycyjny - osobiste konto inwestycyjne (dalej: również jako OKI).

Osobistym kontem inwestycyjnym może być wyodrębniony: a) rachunek bankowy w banku krajowym; b) rachunek papierów wartościowych wraz z rachunkiem pieniężnym; c) rachunek w ubezpieczeniowym funduszu kapitałowym; d) zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego; e) rachunek w dobrowolnym funduszu emerytalnym.

Otwarcie i prowadzenie OKI jest dobrowolne. Inwestujący sam podejmuje decyzję o zawarciu umowy, wyborze instytucji finansowej, formie konta, rodzaju aktywów oraz dokonywaniu wpłat i wypłat. Nie ma obowiązku utrzymywania środków przez minimalny okres ani osiągnięcia określonego wieku przed dokonaniem wypłaty.

Umowę o prowadzenie OKI może zawrzeć wyłącznie osoba fizyczna, która ukończyła 18 lat. Ustawa nie przewiduje kont wspólnych, w tym wspólnego OKI małżonków. Na jednym OKI aktywa może gromadzić tylko jeden inwestujący. Jedna osoba może zawrzeć więcej niż jedną umowę o prowadzenie OKI. Może więc posiadać kilka kont prowadzonych przez różne instytucje finansowe albo wykorzystywać różne formy OKI.

OKI będą mogły prowadzić: a) banki krajowe; b) podmioty prowadzące działalność maklerską, w tym domy maklerskie, banki krajowe prowadzące działalność maklerską oraz określone zagraniczne firmy inwestycyjne działające w Polsce w formie oddziału; c) fundusze inwestycyjne; d) zakłady ubezpieczeń oferujące ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym; e) dobrowolne fundusze emerytalne.

Określenie „osobiste konto inwestycyjne” i skrót „OKI” będą zastrzeżone dla instytucji finansowych działających zgodnie z ustawą. Nieuprawnione posługiwanie się tą nazwą w działalności lub reklamie będzie zagrożone grzywną do 1 mln zł, karą pozbawienia wolności do 3 lat albo obiema tymi karami łącznie.

Na OKI będzie można gromadzić zarówno aktywa o charakterze oszczędnościowym, jak i inwestycyjnym. Katalog obejmuje w szczególności:

- a) środki pieniężne na rachunkach bankowych;
- b) środki pieniężne i należności na rachunkach pieniężnych prowadzonych przez podmioty prowadzące działalność maklerską;

- c) skarbowe obligacje oszczędnościowe;
- d) jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych;
- e) jednostki uczestnictwa ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych;
- f) jednostki rozrachunkowe dobrowolnych funduszy emerytalnych;
- g) akcje, obligacje, listy zastawne i inne papiery wartościowe notowane na rynku regulowanym lub wprowadzone do alternatywnego systemu obrotu;
- h) określone papiery wartościowe objęte ofertą publiczną i przeznaczone do wprowadzenia do obrotu;
- i) instrumenty finansowe niebędące papierami wartościowymi, o ile są przedmiotem obrotu na rynku regulowanym lub w alternatywnym systemie obrotu.

Aktywa OKI mogą być denominowane w: a) złotych; b) walutach państw członkowskich Unii Europejskiej; c) walutach państw będących stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym; d) walutach państw należących do OECD.

Ustawa określa główne elementy umowy o prowadzenie OKI. Umowa ta może zostać zawarta w formie elektronicznej lub dokumentowej pozwalającej na utrwalenie treści na trwałym nośniku albo w formie pisemnej. Szczegółowe zaś zasady zawierania i rozwiązywania umów będą wynikały również z regulaminów bankowych i maklerskich, statutów funduszy inwestycyjnych i emerytalnych oraz ogólnych warunków ubezpieczenia.

OKI może być prowadzone także w ramach umowy parasolowej zawieranej z koordynatorem OKI. Koordynatorem może być bank krajowy albo podmiot prowadzący działalność maklerską. Umowa parasolowa może obejmować jedną lub kilka form OKI znajdujących się w ofercie koordynatora, w szczególności rachunek bankowy, rachunek papierów wartościowych i zapis w rejestrze uczestników funduszu inwestycyjnego.

Inwestujący może dokonywać wypłat bez konieczności osiągnięcia określonego wieku albo upływu minimalnego czasu oszczędzania. Wypłata oznacza wypłatę całości lub części środków pieniężnych z OKI. Wypłata transferowa obejmuje przeniesienie określonych papierów wartościowych albo innych instrumentów finansowych: a) na inne OKI tego samego inwestującego; b) na rachunek papierów wartościowych inwestującego, jeżeli aktywa zostały zawieszone lub wycofane z obrotu; b) z OKI zmarłego inwestującego na OKI albo rachunek papierów wartościowych osoby uprawnionej.

Wypłata transferowa ma być dokonana w terminie nie dłuższym niż 14 dni od złożenia dyspozycji. Instytucja przekazująca aktywa ma obowiązek przesłać instytucji przyjmującej informacje konieczne do zapewnienia ciągłości wyceny i prawidłowego rozliczenia podatkowego.

Ustawa reguluje także sytuację śmierci inwestującego. Jeżeli przepisy właściwe dla danego rodzaju rachunku pozwalają wskazać osoby uprawnione, inwestujący może złożyć odpowiednią dyspozycję. W zakresie dobrowolnych funduszy emerytalnych do OKI mają zostać odpowiednio zastosowane reguły dotyczące rozrządzeń na wypadek śmierci znane z IKE i IKZE.

Ustawa nie ustanawia całkowicie bezpłatnego prowadzenia OKI. Koszty i opłaty mogą być pobierane, jeżeli wynikają z umowy oraz z właściwych regulaminów, statutów albo ogólnych warunków ubezpieczenia. Umowa ma wskazywać koszty obciążające inwestującego. Jednocześnie art. 18 ustawy zakazuje nakładania dodatkowych opłat wyłącznie z tytułu: wpłaty lub wypłaty; wypłaty transferowej; prowadzenia OKI; braku aktywności na OKI; zawarcia umowy o prowadzenie OKI - innych niż koszty i opłaty przewidziane w umowie oraz dokumentach właściwych dla danego rodzaju instytucji.

Nadzór nad prowadzeniem OKI sprawować będzie Komisja Nadzoru Finansowego. Instytucje finansowe będą zobowiązane przekazywać KNF informacje półroczne i roczne, obejmujące m.in. liczbę prowadzonych i nowo otwartych kont, wartość zgromadzonych aktywów, wartość wpłat, wypłat i wypłat transferowych oraz informacje o strukturze wiekowej i płci inwestujących. KNF będzie publikowała zbiorcze informacje na swojej stronie internetowej.

Inwestujący i osoby uprawnione zostali także włączeni do zakresu pojęcia klienta podmiotu rynku finansowego, co umożliwi im korzystanie z mechanizmów reklamacyjnych oraz pomocy prawnej Rzecznika Finansowego.

W razie likwidacji, upadłości, restrukturyzacji, cofnięcia zezwolenia albo innych problemów instytucji prowadzącej OKI inwestujący ma zostać niezwłocznie powiadomiony. Ustawa określa zasady wypłaty albo transferu aktywów oraz zachowania ich identyfikacji. Ochrona środków zależy również od rodzaju instytucji i odpowiedniego reżimu sektorowego, w tym systemów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego albo Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego.

Dochody i przychody osiągnięte z aktywów OKI mają zostać wyłączone z podatku dochodowego od osób fizycznych. W ich miejsce ustawa wprowadza nowy podatek - podatek od wartości aktywów zgromadzonych na OKI.

Podatek jest obliczany niezależnie od faktycznego wyniku inwestycji. Może wystąpić także wtedy, gdy podatnik: nie sprzedał aktywów; nie uzyskał dywidendy albo odsetek; nie osiągnął zysku; poniósł spadek wartości portfela albo stratę. Strata poniesiona na OKI nie będzie stratą podatkową w PIT i nie będzie mogła być rozliczana z innymi dochodami kapitałowymi. Informacja o tej zasadzie musi zostać zaakceptowana przez inwestującego w umowie.

Podstawę obliczenia podatku (podstawę opodatkowania) stanowi suma średnich wartości aktywów zgromadzonych na wszystkich OKI posiadanych przez podatnika w danym roku. Średnia dla danego konta jest ustalana na podstawie dziennych wycen aktywów, wpłat oraz liczby dni, przez które podatnik posiadał konto.

Instytucje finansowe prowadzące OKI będą obliczały średnie wartości aktywów odrębnie dla: a) aktywów oszczędnościowych objętych limitem 25 tys. zł; b) aktywów inwestycyjnych objętych zwolnieniem w ramach limitu 100 tys. zł; c) aktywów nieobjętych zwolnieniem.

Stawka podatku w danym roku ma wynosić: 19% wartości stopy referencyjnej NBP obowiązującej 31 października roku poprzedzającego rok podatkowy, nie mniej jednak niż 0,1%. Wynik będzie zaokrąglany w dół do dwóch miejsc po przecinku. Minister właściwy do spraw finansów publicznych ma ogłaszać stawkę do 30 listopada roku poprzedzającego rok podatkowy. W 2027 r. przewidziano epizodyczną stawkę 0,85%. Została ona obliczona jako 19% stopy referencyjnej NBP wynoszącej 4,5%.

Ustawa przewiduje dwa poziomy zwolnienia: do 25 000 zł średniej wartości określonych aktywów oszczędnościowych albo w ramach łącznego limitu do 100 000 zł - średniej wartości określonych aktywów inwestycyjnych.

Łączna wartość aktywów objętych zwolnieniem nie może przekroczyć 100 tys. zł. Limit 25 tys. zł dla aktywów oszczędnościowych stanowi część łącznego limitu, a nie dodatkowe zwolnienie ponad 100 tys. zł. Możliwe jest zatem zwolnienie: do 100 tys. zł wyłącznie w kwalifikowanych aktywach inwestycyjnych albo do 25 tys. zł w kwalifikowanych aktywach oszczędnościowych i do 75 tys. zł w kwalifikowanych aktywach inwestycyjnych.

Do aktywów oszczędnościowych objętych limitem 25 tys. zł należą w szczególności środki na rachunkach bankowych w złotych, skarbowe obligacje oszczędnościowe, bony

skarbowe oraz określone produkty zbiorowego inwestowania o najniższym poziomie ryzyka i wymaganej ekspozycji na kwalifikowane aktywa. Do aktywów inwestycyjnych objętych zwolnieniem mogą należeć m.in. akcje polskich spółek, prawa do akcji i prawa poboru, obligacje i listy zastawne denominowane w złotych, jednostki funduszy inwestycyjnych, jednostki funduszy emerytalnych oraz jednostki ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych, jeżeli spełniają ustawowe warunki dotyczące polityki inwestycyjnej i udziału kwalifikowanych aktywów.

Od 2030 r. limity zwolnienia będą corocznie waloryzowane według wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych za pierwsze trzy kwartały poprzedniego roku w porównaniu z analogicznym okresem roku wcześniejszego. Kwoty będą zaokrąglane w dół do pełnych 100 zł. Pierwsze obwieszczenie określające zwaloryzowane limity ma zostać wydane do 30 listopada 2029 r.

Instytucja finansowa ma do końca lutego roku następującego po roku podatkowym przesłać do właściwego naczelnika urzędu skarbowego elektroniczną informację o prowadzeniu OKI, obejmującą m.in. średnią wartość aktywów z podziałem na poszczególne grupy podatkowe.

Informacje oraz przygotowane na ich podstawie zeznanie zostaną udostępnione podatnikowi na koncie w e-Urzędzie Skarbowym. Podatnik będzie obowiązany złożyć zeznanie wyłącznie przez e-Urząd Skarbowy w terminie od 15 marca do 31 maja roku następującego po roku podatkowym. Podatek również będzie płatny do 31 maja.

Podatek od wartości aktywów będzie stanowił w całości dochód budżetu państwa. Jednostki samorządu terytorialnego nie będą partycypowały w dochodach z tego podatku.

Ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2027 r.